

**CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE IN KULTURO
KIDRIČEVA 2
8210 TREBNJE**

**DELOVNO GRADIVO ZA DRUŽBO
PRILAGOJENO ZA UČENCE ROME**

5. RAZRED

SAMO ZA INTERNO UPORABO

**ZBRALA IN UREDILA:
MOJCA KRAVCAR**

DRŽAVNA UREDITEV SLOVENIJE

Naša država je samostojna in demokratična republika. Njeno uradno ime je **Republika Slovenija**.

- **26. december: dan samostojnosti**
- **25. junij: dan državnosti**

PRESEDNIK REPUBLIKE predstavlja Slovenijo in je tudi vrhovni poveljnik oboroženih sil.

DRŽAVNI ZBOR ALI PARLAMENT je sestavljen iz poslancev, ki so jih izvolili ljudje na volitvah. Izvoljeni poslanci v parlamentu sprejemajo ustavo, zakone in druge pomembne odločitve.

DRŽAVNI SVET sestavljajo državni svetniki, ki zastopajo posamezna področja delovanja državljanov (kultura, gospodarstvo, šolstvo,...).

VLADA s predsednikom in ministri usmerja tekoče delovanje države.

SODSTVO skrbi za red in pravico. Njegove naloge izvajajo sodniki, sodniki za prekrške, odvetniki in notarji.

DRŽAVLJANI Slovenije so vsi prebivalci, ki v njej prebivajo. Večino sestavljajo Slovenci. Poleg njih je še nekaj pripadnikov drugih narodov, ki jih imenujemo manjšine. To so Italijani, Madžari Romi, Nemci, Avstrijci, Romi in priseljenci iz območja nekdanje Jugoslavije.

Na zemljevidu označi glavno mesto Slovenije.

DRŽAVNA HIMNA je posebna
slavnostna melodija z besedilom.
Slovenska himna je pesem
Zdravljica pesnika Franceta Prešerna.

Z
D
R
A
V
L
J
I
C
A

Spet trte so rodile,
prijat'ljji, vince nam sladkó,
ki nam oživlja žile,
srcé razjasni in okó,
ki utopi
vse skrbi,
v potrlih prsih up budi.

Komu napred veselo
zdravljico, bratje! č'mo zapet?
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere!

V sovražnike 'z oblakov
rodu naj naš'ga trešči grom;
prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovincov dom;
naj zdrobé
njih roké
si spone, ki jih še težé!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo;
otrók, kar ima Slava,
vsi naj si v róke sežejo,
de oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša boste last!

Bog živi vas Slovenke,
prelepe, žlahtne rožice,
ni take je mladenke,
ko naše je krvi deklé;
naj sinóv
zarod nov
iz vas bo strah sovražnikov!

Mladen'či, zdaj se pije
zdravljica vaša, vi naš up;
ljubezni domačije
noben naj vam ne vsmrti strup;
ker zdaj vas
kakor nas
jo srčno branit' kliče čas!

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat dan,
da, koder sonce hodi,
prepir iz sveta bo pregnan,
de rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Nazadnje še, prijat'ljji,
kozarec zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat'li,
ker dobro v srcu mislimo.
Dokaj dni
naj živi
Bog, kar nas dobrih je ljudi!

NAZAJ NA:
ZGRADBA PESMI

NAZAJ NA:
PESNIŠKI JEZIK

ZASTAVA je vidno znamenje države.
Sestavljena je iz treh barvnih trakov:
belega, modrega in rdečega. Na njej
je v zgornjem levem kotu upodobljen grb.
Izobesimo jo ob državnih praznikih,
proslavah in drugih prazničnih priložnostih.

DRŽAVNI GRB je v obliki ščita.
Zgoraj so na modrem delu tri zvezde,
lik Triglava v beli barvi in dve modri črti,
ki predstavljata morje in reke.

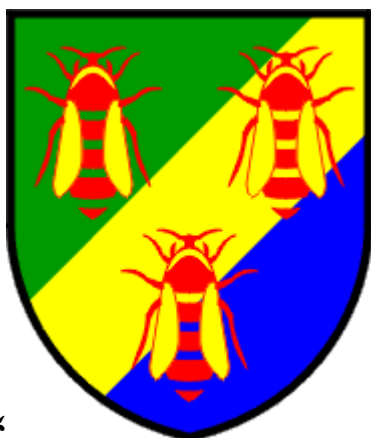
GRBI POSAMEZNIH OBČIN

Trebnje

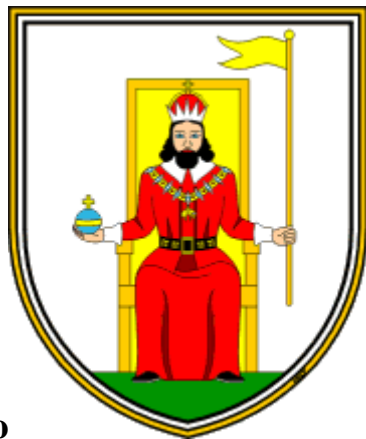
Mokronog-Trebelno

Mirna Peč

Mirna

Novo mesto

PRAZNIKI

8. februar – slovenski kulturni praznik

14. februar – valentinovo

8. marec – dan žena

25. marec – materinski dan

1. maj – praznik dela

25. junij – dan državnosti

15. avgust – Marijino vnebovzetje

31. oktober – dan reformacije

1. november – dan spomina na mrtve

26. december – dan samostojnosti in enotnosti

Viri :

- Več avtorjev: Z družbo v družbo 4; Rokus, 2000
- Več avtorjev: Z družbo v družbo 5; Rokus, 2001
- Maja Umek, Olga Janša Zorn: Družba in jaz 4; Modrijan, 2002
- Valerija Lebar, Mateja Miklavčič: Vodi me, sonce! Studio DTS 1995